

متن سخنرانی محمد هارون چخانسوری، سرپرست وزارت معادن و پترولیم در ۴۷مین جلسه گروپ چندجانبه (AEITI)

بسم الله الرحمن الرحيم

گرانو هیوادوالو، د رسنیو محترموا استازو، درنو همکارانو، او د څو اړخیز گروپ محترموا غړو، اسلام و علیکم و رحمته الله و برکاته!

با تاسف فراوان، امروز یکی از شخصیت های برجسته کشور، روان شاد محمد یوسف غضنفر، نماینده فوق العاده رئیس جمهور در امور توسعه اقتصادی و تجارتي و کاهش فقر داعی اجل را لیبیک گفت. در گذشت مرحومی را به جلالتمآب رئیس جمهور اسلامی افغانستان، خانواده سکتور خصوصی، تجاران ملی و تمام هموطنان عزیز تسلیت عرض می دارم.

د استخراجي صنایعو د شفافیت نوبت سازمان یا EITI د نړۍ په هیوادونو کې د کانونو، گازو او نفتو په استخراج کې د ډاډمن شفافیت لپاره یو نړیوال معیار دی. په هغو هیوادونو کې چې دا معیار پلي کېږي، شرکتونه باید خپل مالي تادیات او حکومت باید د استخراجي صنعت له برخې څخه د خپلو ترلاسه شویو عوایدو په اړه کره معلومات خپاره کړي. دا شمیرې باید د یو خپلواک مفتش لخوا مقایسه او خپرې شي. ددې ترڅنګ یاد نوبت د استخراجي صنایعو په سکتور کې د عامه مشارکت او اقتصادي پراختیا لپاره مکلفیتونه ټاکلي دي.

د یادو معیارونو د تطبیق په موخه دولتونه اړ دي چې د دولت د لورپورو چارواکو، مدني ټولني او خصوصي سکتور په ګډون یوه څو اړخیزه ډله وټاکي، ترڅو د استخراجي صنایعو د شفافیت د نوبت سازمان له معیارونو څخه څارنه وکړي.

د افغانستان دولت ژمن دی چې د یاد نوبت د سازمان معیارونه په جدي ډول عملي کړي؛ همدارنګه د افغانستان د غړیتوب د تعلیق پای ته رسولو لپاره لازمي ده چې، ټولو هغو قانوني ستونزو ته چې د سرعت او پرمختګ مخه نیسي د پای ټکی کینودل شي ترڅو د پروسو په تطبیق کې لازم تحرک او شفافیت را منځته شي.

دکویډ ۱۹ وبا له امله د اووم گزارش په شمول د یاد نوبت ځینې شرایط له ځنډ سره مخ شوي دي؛ په دې برخه کې د څو اړخیزه گروپ له استازو نه هیله کوو چې په ټاکل شوي موده کې د یاد گزارش د بشپړولو او خپرولو په برخه کې جدي همکاري وکړي.

دشفافیت او حساب ورکولو په موخه له ټولو بشپلو اړخونو سره لازمه همکاري کوو؛ ترڅو د یاد نوبت په سازمان کې د افغانستان غړیتوب بېرته تر لاسه کړو او د کانونو په سکتور کې واضح حرکت، سرعت او شفافیت تامین کړو.

طوریکه اعضای محترم گروپ چند جانبه میدانند، عضویت افغانستان در ابتکار شفافیت صنایع استخراجی نظر به اجراءات این کشور در جریان سالهای ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۷ میلادی به حالت تعلیق درآمده است. اما بهبود حکومتداری گروپ چند جانبه از قبیل ترتیب و تطبیق لوایح وظایف اصلاح شده "استراتیژی ارتباطات" گزارش ششم ابتکار شفافیت صنایع استخراجی، گزارش سال ۲۰۱۹ میلادی، میکانیزم حل منازعات "پروسیجر استندر عملیاتی و همچنان منظوری طرز العمل های انتخاباتی سکتور خصوصی و جامعه مدنی از جمله پیشرفت های چشمگیری بوده که برای رفع تعلیق عضویت افغانستان ضروری پنداشته میشوند.

تطبیق ملاحظات دور اعتباردهی قبلی و درخواست برای رفع تعلیق عضویت افغانستان در سازمان متذکره یکی از دستاوردهای کلیدی گروپ چند جانبه بشمار میروند که نشاندهنده اشتراک فعال، موثر و همه جانبه اعضای گروپ چند جانبه بعد از اعتباردهی دور نخست بوده و لازم می پندارم که از تعهد و اشتراک فعال تمامی اعضاء تشکری کنم.

طرز العمل انتخابات سکتور خصوصی و جامعه مدنی از جمله ملاحظات پروسه اعتباردهی قبلی بوده که خوشبختانه این پروسیجرها از طرف مراجع ذیربط منظور گردیده اند. اما حوزه های محترم مربوطه تا اکنون نتوانسته اند که انتخابات را تطبیق نمایند. چون مدت زمان اعضای موجوده گروپ چند جانبه تکمیل گردیده و ایجاب می کند که اعضای گروپ از طریق انتخابات شفاف تجدید گردند، خواهشمندیم تا جامعه مدنی انتخابات خویش را بصورت شفاف دایر نماید و سکتور خصوصی برای تطبیق انتخابات شفاف اقدامات لازم اتخاذ نمایند.

په پای کې د افغانستان د اسلامي جمهوریت د جمهور رئیس جلالتماب محمد اشرف غنی د ۱۳۹۷ کال د لېنډۍ د ۱۱ نېټې ۱۸۵۲ حکم پر اساس د څو اړخیزه گروپ له ټولو غړو څخه غوښتنه کوم چې ددې گروپ په ټولو غونډو کې گډون ولري او د اعتبار ورکړې په پروسه کې هر اړخیزه ونډه واخلې ترڅو یاده پروسه په ښه توگه او ژر تر ژره تکمیل شي او افغانستان بېرته خپل غړیتوب تر لاسه کړي.

ما برای رسیدن به افغانستان مرفه به اهمیت کلیدی سکتور معادن، ارزش قایل هستیم و در این سکتور کلیدی، برای رشد اقتصادی کشور طی برنامه های عملی، به ایجاد تحرک، شفافیت و سرعت متعهد هستیم. رهبری وزارت متعهد به شفافیت است و تمام قرارداد های که در آن مشکل و یا اتهامات فساد وجود دارد، به همکاری شما به گونه جدی بررسی خواهد شد و با متخلفین برخورد قانونی صورت خواهد گرفت.

تشکر از توجه تان